

KAKO SE ZOVE NAŠ NAJVIŠI VRH!? (2)

OD PAMTIVJEKA – SINJAL

Kad smo u »Hrvatskom planinaru« br. 5/2006. mi članovi HPD »Sinjal 1831« iz Kijeva, pročitali naslov i tekst koji dovodi u pitanje naziv najvišeg vrha u Hrvatskoj, bili smo iznenađeni, zatečeni, pa i rezignirani. Vjerujem da su to isto osjećali i ostali poznavatelji pravog stanja stvari i činjenica.

Molim stoga uredništvo da objavi ovo pismo koje pišem u ime HPD »Sinjal 1831« iz Kijeva, njegovih članova, žitelja Podinarja, kao i mnogobrojnih planinara iz cijele Hrvatske koji su mi se javljali povodom spomenutog članka. Ovdje neću govoriti u kategorijama pretpostavki, promišljanja, dvojbi i upitnika već ću iznijeti gole činjenice koje su već dugo vremena općepoznate.

Najviši vrh hrvatske planine Dinare, kao i ona u najvećem dijelu, teritorijalno se nalazi na području koje pripada mjestu i općini Kijevo. Taj vrh žitelji Kijeva i Podinarja od pamtivijeka nazivaju Sinjalom, a ne od uspostave samostalne Hrvatske, kako stoji u tekstu. Sam vrh dobio je ime Sinjal neovisno i prije postavljanja geodetskog stupa na vrhu. Naime, u davna vremena žitelji Podinarja koji su ljeti obitavali na Dinari čuvajući stada ovaca na ispaši, komunicirali su s ovog vrha sa članovima svojih obitelji u podnožju planine putem već dogovorenih signala (najčešće odsjajem sunca u ogledalu). Zbog toga je to mjesto – vrh dobio svoj praktični i autohtoni naziv Sinjal. Tako i ostali vrhovi na Dinari imaju svoje autohtone nazive (Ošljak, Zelena strana, Jančija glavica, Kobilovača). Prema tome, nikako ne stoji navod da naziv Dinara za najviši vrh planine Dinare koristi većina ljudi koji žive u podnožju planine, naprotiv. Dovoditi sad u pitanje ovaj dugovječni i autohtoni naziv našeg najvišeg vrha čini nam se problematičnim, nerazumljivim, a ponajmanje argumentiranim i opravdanim.

Argument da se u dosadašnjim zemljovidima taj naziv nije koristio je slabašan (i žalostan) iz razloga što se mi Hrvati, nažalost, prema našim tradicijama i vrijednostima često odnosimo ništavno i neodgovorno. Tome u prilog govori i činjenica da je malo tko od Hrvata prije osamostaljenja Hrvatske i znao koji je najviši vrh u Hrvatskoj. Nažalost, daleko više smo znali o Triglavu, Šar-planini, Kopaoniku ili Vlašiću nego o svojoj najvišoj planini Dinari.

Nismo se mi nikamo zaletjeli što se tiče naziva najvišeg vrha Hrvatske na planini Dinari i nije ime za taj vrh Sinjal od jučer, nego je on u upotrebi već desetljećima, ako hoćete i stoljećima. To što mnogi za tu činjenicu nisu znali ili nisu htjeli znati, ne daje im pravo da bi negirali ono što već dugo postoji i ima svoju tradiciju i vrijednost.

Činjenica je da i vrhovi ostalih hrvatskih planina, na primjer Velebita, Biokova, Mosora, imaju svoja imena. Kad se kaže Vaganjski vrh ili Sveti Jure, onda se zna koji je to vrh i na kojoj planini se nalazi. Isto tako, najviši vrh Hrvatske koji se nalazi na planini Dinari, ima svoje osobno i pravo autohtono ime. Ime mu je Sinjal i tu ne treba i ne smije biti nikakve dvojbe, a još manje to treba dovoditi u pitanje.

Upotreba složenice »najviši vrh Dinare«, kako se predlaže, je k tome još nepraktičan i nedorečen i može izazvati dvojbe iz razloga što Sinjal nije najviši vrh planine Dinare uopće, već je on najviši vrh hrvatskog dijela planine Dinare.

Molim, stoga, sve one kojima je zaista istinski stalo do naših posebnosti, tradicija i vrijednosti, da ne podliježu općenitostima, nedorečenostima i negaciji već postojećeg, pa ako hoćete iz prosto praktičnih razloga. Na primjer, ako kažete da idete na Dinaru, to ne znači da ćete ići i na sam vrh (Dinaru), ali ako kažete da idete na Sinjal onda to znači da idete na najviši vrh Republike Hrvatske. Taj vrh se tako zove od kada je pamćenja žitelja Podinarja i tako treba ostati.

Ako nešto treba mijenjati, onda je to svakako naš odnos prema našoj najvišoj planini i njezinom vrhu, na način da im damo vrijednost i značenje kao što je to uobičajeno kod drugih samosvjesnih naroda glede njihova odnosa prema svojim najvišim planinama i vrhovima. Nikola Gojević, HPD »Sinjal 1831«, Kijevo

DINARA, ALI I SINJAL

Članci o planini Dinari u svibanjskom broju »Hrvatskog planinara« i tamo otvoreno pitanje o nazivu njezina vrha izazvali su veliko zanimanje među planinarima. Na pitanje kako se zove najviši vrh Hrvatske reagirao je pismom uredništvu predsjednik kijevskog planinarskog društva koje domaći naziv i visinu vrha ima u svojem imenu (Sinjal 1831), tvrdeći da autohtoni naziv Sinjal ne treba dovoditi u pitanje.

Budući da to reagiranje može djelovati prilično uvjerljivo, treba otvoreno reći nešto u prilog onome što je utemeljeno i točno, ali i skrenuti pozornost na ono što je pogrešno. Prije svega, treba razjasniti da se u tom reagiranju potvrđuje i sve temelji na tome da **ljudi koji žive u kijeveskom kraju** vrh planine Dinare nazivaju Sinjal. Tu činjenicu zapravo nitko ni ne dovede u pitanje kao ni činjenicu da taj lokalizam stanovnici Kijeva i Podinarja koriste već dugi niz godina. Zato je u osnovi pogrešan prigovor na tekst iz 5. broja »Hrvatskog planinara«, jer nigdje nije rečeno ni napisano da su žitelji Podinarja naziv Sinjal »smislili« tek poslije uspostave samostalnosti, niti im bilo tko pokušava na problematičan i nerazumljiv način onemogućiti da koriste ime koje za njih ima tradiciju i vrijednost.

U svibanjskom broju »Hrvatskog planinara« bila je riječ o tome da su **planinari** kijeovski lokalizam Sinjal počeli koristiti tek omednjavno i da ga prije uglavnom nisu ni poznavali ni koristili. Prvi put je u planinarskoj literaturi riječ Sinjal kao ime vrha objavljena u prvom izdanju dnevnika Hrvatske planinarske obilaznice 2000. godine. Za ulazak naziva Sinjal u planinarsku literaturu posljednjih godina dobrim dijelom sam i osobno zaslužan/kriv, jer sam bio urednik gotovo svim planinarskim publikacijama u kojima je upisan taj kijeovski i podinarski lokalizam.

Svakako su planinari najmanje nadležni za nadijevanje imena gorskim vrhovima, a još manje za mijenjanje već ustaljenih i prihvaćenih imena. Ipak, planinari si ponekad uzimaju pravo da čine upravo to – prisjetimo se samo Stankova vrha na Bilogori (pravo ime mu je Rijeka, a prema nekim izvorima Rajčevica). Štoviše, potpuno je opravdano i logično da bi pri usvajanju imena i unošenju imena u zemljovide najprije trebalo pitati i zabilježiti nazive kojima se koriste autohtono stanovništvo, jer od njih nitko nije pozvaniji da kazuje kako se neki vrh zove. U slučaju Dinare to je, izgleda, prošušteno negdje u davnoj prošlosti i na sve zemljovide je ušao naziv Dinara.

Međutim, danas, kada je naziv Dinara općeprihvaćen treba istaknuti da griješi onaj tko bi tvrdio da to nije valjano ime najvišeg vrha i da ga treba istisnuti ili mijenjati nekim drugim, kao što bi pogriješio i onaj tko bi tvrdio da žitelji Kijeva trebaju zaboraviti lokalizam kojim se koriste »od pamtvijeka«. Još bi gore bilo lokalizam kojim se koriste žitelji kijeveskog kraja nametnuti kao jedini, »službeni« i »pravi« naziv vrha i tako pokušati eliminirati naziv koji je prihvaćen i općepoznat već desetljećima te upisan posvuda u zemljovidima i popisu osnovnih podataka o Hrvatskoj. A baš to smo mi planinari počeli činiti, više ili manje svjesno, zamjenjujući valjani naziv Dinara gdje god možemo i kad god možemo Sinjalom. Zaboravili smo

pritom da se niti na jednoj zemljopisnoj karti, planinarskoj, neplaninarskoj, cestovnoj, reljefnoj, shematskoj, niti kakvoj drugoj nigdje ne može naći upisana riječ Sinjal na mjestu najvišeg vrha i da je vrh svuda označen kao Dinara (1831 m). U literaturi bi najprikladnije i najprimjerenije bilo uvijek kada je za to prilika spomenuti da vrh Dinara dio ljudi iz podnožja planine naziva Sinjal, upravo onako kako to navode dr. Željko Poljak u vodiču »Hrvatske planine« ili Zlatko Smerke u fotomonografiji istog imena.

Da zaključim! Držim da bi planinari trebali dalje za najviši vrh Hrvatske koristiti naziv Dinara, istodobno isticati i uvažavati da u Podinarju postoji lokalizam Sinjal, ali da Dinaru, uza sve simpatije, ne treba pošto-poto zamjenjivati Sinjalom. Na taj ćemo način najbolje kao planinari podržati i poduprijeti žitelje kijeveskog kraja da svoje tradicije, posebnosti i vrijednosti čuvaju, a njihov lokalizam prihvatiti kao vrijedno obogaćenje i zanimljivost vezanu uz naš najviši vrh.

Alan Čaplar

GDJE JE GREŠKA?

Na geodetskom stupu kojim je označena najviša točka Lijepe Naše nalazi se natpis koji su postavili upravo vrijedni članovi HPD-a »Sinjal 1831« iz Kijeva. Na njemu velikim slovima piše: »DINARA 1831 m, najviši vrh Republike Hrvatske«. Pri dnu, sitnijim slovima, upisana je i riječ Sinjal te ime i sjedište planinarskog društva koje je postavilo ploču. Je li moguće da su upravo »sinjalovci« postavili na najvišem vrhu Hrvatske ploču na kojoj se ističe naziv Dinara?

